

A Fővárosi Ítéltábla dr. Vejkey Imre ügyvéd által képviselt felperesnek dr. Molnár Attila ügyvéd által képviselt alperes ellen kártérítés megfizetése iránt indított perében a Fővárosi Bíróság 2011. július 13. napján kelt 22.G.41.239/2007/88. számú ítélete ellen az alperes részéről benyújtott fellebbezés folytán meghozta az alábbi

#### í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezéssel nem támadott részét nem érinti, fellebbezett rendelkezését részben megváltoztatja és az alperes által a felperes részére fizetendő késedelmi kamat mértékét a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamattal megegyezően határozza meg; egyebekben helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 1.250.000,- (Egymillió-kettőszázötvenezer) Ft + áfa másodfokú költséget.

Megállapítja, hogy az alperes teljes személyes illetékmentessége miatt le nem rótt 900.000,- (Kilencszázezer) Ft fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

#### I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság által megállapított és a fellebbezés elbírálása szempontjából irányadó tényállás szerint az 1995-ben bevezetett, korszerűbb adattartalommal és hamisítás elleni biztonsági elemekkel ellátott orvosi vénnyel rendszerét a felperes dolgozta ki. A vénnygyártást ettől az időtől kezdődően felváltva a felperes, valamint az ... Rt. és a ... Rt. által alkotott Konzorcium végezte.

Az alperes mint ajánlatkérő 2004. szeptember 29-én ajánlati felhívást tett közzé a 2005. január 1-től 2006. december 31-ig tartó időszak vényellátásának biztosítására, összesen 384.000.000 db vény +/- 10 %, továbbá térítésmentesen a vények rendeléséhez szükséges 120.000.000 db vényigénylő lap gyártására és a kapcsolódó adatkezelési szolgáltatásra (a továbbiakban: Vény I. eljárás). Ajánlatot a felperes és az ... Rt. nyújtott be. Az alperes a 2004. november 23-i összegzésében a közbeszerzési eljárást eredménytelennek nyilvánította és megállapította, hogy az ... Rt. ajánlata a közbeszerzésekről szóló 2003. évi CXXIX. törvény (Kbt.) 88. § (1) bekezdés f) pontja alapján érvénytelen, mert a becsatolt vényminták a szakértői vizsgálat alapján nem feleltek meg az ajánlati dokumentációban foglaltaknak, a felperes által tett árajánlat pedig meghaladja a rendelkezésre álló pénzügyi fedezet összegét.

A felperes jogorvoslati kérelme alapján a Közbeszerzési Tanács Közbeszerzési Döntőbizottsága a 2004. december 23. napján kelt D.738/13/2004. számú határozatával a jogorvoslati kérelemnek részben helyt adva megállapította, hogy az alperes megsértette a Kbt. 92. § c) pontját, ezért az eljárást lezáró döntést megsemmisítette és az alperest pénzbírsággal sújtotta. Határozata indokolásában rögzítette, hogy a miniszteri engedély okirat az összesen 384.000.000 db vény +/- 10 % beszerzésére 569.184.000,- Ft fedezetet biztosított és a felperes ajánlata az alatt maradt 9.504.000,- Ft-tal. A Kbt. 92. § c) pontja szerint eredménytelen az eljárás, ha egyik ajánlattevő sem, vagy az összességében legelőnyösebb ajánlattevő sem az ajánlatkérő rendelkezésére álló anyagi fedezet mértékére tekintettel tesz megfelelő ajánlatot. A Kbt. kógens szabályozásából következően taxatív felsorolásra kerülnek azok a körülmények, amelyek lehetőséget biztosítanak az ajánlatkérőnek az eljárás eredménytelenné nyilvánítására. Amennyiben a törvényben rögzített eredménytelenségi okok nem állnak fenn, úgy az ajánlatkérő eljárást lezáró döntése, amelyben eredménytelennek nyilvánítja a közbeszerzési eljárást, nem tekinthető jogszerűnek. Rámutatott a Döntőbizottság arra, hogy az alkalmazott jogkövetkezmény a döntés megsemmisítésével lehetőséget ad az ajánlatkérőnek arra, hogy az elkövetett jogsértés reparálásaként az eljárás eredménytelenné nyilvánítása mellett új közbeszerzési eljárás lefolytatását határozza el, illetőleg elálljon az eljárás lefolytatásának szándékától.

Az alperes keresetet nyújtott be a határozat bírósági felülvizsgálata iránt. A Fővárosi Bíróság a 2005. február 25. napján kelt és az alperes késedelmesen előterjesztett fellebbezése folytán elsőfokon jogerőre emelkedett 13.K.30.043/2005/20. számú ítéletével a keresetet elutasította.

Még a fentieket megelőzően az alperes mint ajánlatkérő 2005. január 5. napján meghirdetett ajánlati felhívással a Vény I. eljárással azonos tárgyú közbeszerzési eljárást indított (a továbbiakban: Vény II. eljárás). Ebben az eljárásban az alperes a felperes ajánlatát érvénytelenné nyilvánította. E döntését a Fővárosi Bíróság a 2007. november 8. napján jogerőre emelkedett 25.K.31.271/2005/10. számú ítéletében szintén jogsértőnek minősítette megállapítva, hogy az alperes megsértette a Kbt. 69. § (3) bekezdését, az 56. § (2) és (3) bekezdéseit, valamint a 88. § (1) bekezdésének f) pontját. A Vény II. eljárásban az ... Rt. nyerte meg a tendert és az alperes vele kötött szerződést.

Az alperes 2006. február 9. napján megismételt eredményhirdetést tartott a Vény I. eljárásban és az eljárást ismét eredménytelenné nyilvánította azzal az indokolással, hogy a Döntőbizottság megsemmisítette az alperes korábbi eljárást lezáró döntését, ezért a Kbt. 92. § g) pontjára alapítottnak az eljárás eredménytelen. Ezt a döntését a felperes eredménytelenül támadta a Döntőbizottság előtt. A Döntőbizottság határozata ellen bírósági felülvizsgálat iránti eljárás nem indult.

A felperes 2004-2006. éves beszámolója alapján a főbb gazdasági mutatói a következők szerint alakultak: Az eszközök és források összege 2004-ben 1.173.380.000,- Ft, 2005-ben 1.262.456.000,- Ft, 2006-ban 1.160.155.000,- Ft volt. A nettó árbevétele 2004-ben 1.099.648.000,- Ft, 2005-ben 941.489.000,- Ft, 2006-ban 977.224.000,- Ft volt. Az üzleti tevékenységének eredménye 2004-ben 37.560.000,- Ft, 2005-ben 35.834.000,- Ft, 2006-ban 26.205.000,- Ft volt. A mérleg szerinti eredménye 2004-ben 9.000.000,- Ft, 2005-ben 6.584.000,- Ft, 2006-ban 7.394.000,- Ft volt. Az átlagos statisztikai létszám 2004-ben 73 fő, 2005-ben 71 fő, 2006-ban 65 fő volt. A felperes stabil tőke ellátottsága és likviditási helyzete mellett mindhárom évben nyereségesen gazdálkodott. 2005. és 2008. év között új megrendelésekre vonatkozó szerződés érdekében összesen 156 ajánlatot nyújtott be közbeszerzési és egyéb ajánlati felhívásokra. Az összesen 978.000.000,- Ft-ot meghaladó árbevétel eredményező benyújtott ajánlataiból mindösszesen 22.262.000,- Ft összegű árbevétel eredményező ajánlat alapján sikerült szerződést kötnie. A pályázatok fajlagos költségeként 180.000,- Ft-ot számolva a pályázatokra fordított összes költség a felperesnél meghaladta az összes pályázat eredményeként elért árbevételt.

A felperes a 2006. február 14-én kelt levelében az alperessel szemben 208.000.000,- Ft összegű kárra vonatkozó igényt jelentett be, és kárenyhítésként felajánlotta, hogy a közbeszerzés tárgyát képező 24 hónapos időszakból még hátralévő 12 hónapra az eredeti feltételek és a fenntartott érvényes ajánlata szerint vállalja a vények gyártását. 2006. november 6. napján ismét az alperes főigazgatójához fordult a károk peren kívüli rendezése és kárenyhítés érdekében. Érdeemi válasz az alperes részéről egyik levélre sem érkezett.

A felperes a Fővárosi Bírósághoz 2007. július 31. napján benyújtott és az eljárás során leszállított kereseti kérelmében kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest 186.663.000,- Ft tőke és ennek 2006. január 1. napjától számított, a Ptk. 301/A. §-a szerinti mértékű késedelmi kamata megfizetésére vagyoni kár megtérítése jogcímén, továbbá 100.000.000,- Ft és késedelmi kamatai megfizetésére nem vagyoni kár megtérítése címén. Kérte az alperes perköltségben marasztalását.

A vagyoni kártérítés jogcímén előterjesztett kereseti kérelmét arra alapította, hogy az alperes a Vény I. eljárást a Kbt. 92. § c) pontjának megsértésével eredménytelenné nyilvánította, holott jogszerűen a felperes nyertességét kellett volna kihirdetnie és vele szerződést kötnie. A kár összegezésre tekintettel előadta, hogy azon elmaradt hasznát kívánja érvényesíteni, amellyel a vagyona abban az esetben gyarapodott volna, ha az alperes a szerződést jogszerűen vele köti meg. Az alperes vitatására tekintettel igazságügyi könyvszakértő kirendelését indítványozta és a beszerzett szakvéleményre tekintettel szállította le a keresetét a 32. sorszámú előkészítő iratában.

Állította, hogy kárenyhítési kötelezettségének eleget tett, táblázati formában kimutatta, hogy a perbeli időszakban milyen közbeszerzési és egyéb pályázatokon indult, milyen eredménnyel, és csatolta a táblázat alapját képező okiratokat.

Az alperes az ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Vitatta annak jogalapját és összecszerűségét is.

A jogalap hiányára azon az alapon hivatkozott, hogy miután a Közbeszerzési Döntőbizottság - a bíróságok által jóváhagyott - D.738/13/2004. számú határozatával megsemmisítette az alperes eljárást lezáró döntését, jogszerűen élt a Kbt. 92. § g) pontjában foglalt lehetőséggel, és jogszerűen állapította meg a közbeszerzési eljárás eredménytelenségét 2006. február 9. napján. Az e döntés ellen benyújtott felperesi jogorvoslat nem vezetett eredményre. Hiányzik tehát az alperesi jogellenes magatartás.

Vitatta az összecszerűséget is, a kirendelt igazságügyi könyvszakértő véleményét nem fogadta el arra hivatkozással, hogy az általa benyújtott dr. ... nyomdaipari igazságügyi szakértő véleménye szerint az alperes által „vénybeszerzés 2007” tárgyban kiírt közbeszerzési eljárásra beérkezett ... Nyrt. ajánlata értelmében a közbeszerzési eljárások során az ajánlattevők rendszeresen az önköltségi ár alatt tettek ajánlatot. Ebből következik, hogy a felperes számára kifejezetten előnyös volt, hogy az eljárás eredménytelensége került ismételtlen kihirdetésre. Indítványozta nyomdaipari szakértő kirendelését.

Állította, hogy a felperes nem bizonyította, hogy eleget tett a kárenyhítési kötelezettségének. Álláspontja szerint a felperes által szolgáltatott adatok e körben hiányosak. Nem igazolta, hogy a pályázatokon való induláson kívül milyen egyéb munkákkal kötötte le a kapacitását, és hangsúlyozta, hogy a felperes nem csökkentette a perbeli időszakban a gépparkját, sem az alkalmazotti létszámot. Ez is arra utal, hogy a kapacitása valószínűleg le volt kötve.

Az elmaradt hasznát nem igazolják a mérlegadatai sem.

Az összecszerűség tekintetében hivatkozott még továbbá arra is, hogy az irányadó bírói gyakorlat szerint a kárszámítás során nem a tervezett árbevétel az irányadó, hanem az a hozamkiesés, amit reális és ellenőrizhető adatok igazolnak.

Utalt még arra is, hogy a kirendelt nyomdaipari szakértő észrevételei szerint a felperes irreálisan magas haszonkulccsal dolgozik, így álláspontja szerint, amennyiben a közbeszerzési eljárásban formailag megfelelő ajánlatot is tett, felmerülne az annak alapján megkötött szerződés jóerkölcsbe ütközés címén megállapítható semmissége.

A vagyoni kár megtérítésére irányuló kereseti kérelem összecszerűsége tekintetében az elsőfokú bíróság szakértőként rendelte ki dr. .. igazságügyi könyvszakértőt, aki a szakvéleményét 26. sorszám alatt terjesztette elő, melyet 53. sorszám alatt – figyelemmel az időközben beszerzett nyomdaipari szakvéleményre is – kiegészített. Az alperesi indítványra az elsőfokú bíróság ... nyomdaipari szakértőt rendelte ki, aki a szakvéleményét 45. sorszám alatt nyújtotta be, 72. sorszám alatt kiegészítette, sor került a szakértők tárgyaláson történő személyes meghallgatására, egymás jelenlétében is. Mindkét szakértő az alapszakvéleményét

fenntartotta. A felperes a szakértők szakvéleményét a szakterületük vonatkozásában kiadott nyilatkozatok tekintetében elfogadta. Rámutatott, hogy az igazságügyi könyvszakértő a felperes leszállított keresetét összecszerúságában alátámasztotta, ... szakértő véleménye pedig nyomdatechnikai, műszaki területen támasztotta alá a felperes számításait. Hangsúlyozta azonban, hogy a nyomdaipari műszaki szakértő könyvszakkérdés területén tett megjegyzéseit a bíróság nem veheti figyelembe. A kirendelt nyomdaipari szakértő feladata arra nem terjed ki, és olyan szakkérdésben nyilatkozott, amelyben a minisztérium által elismert szakértelme és jogosultsága nincs.

Az alperes a szakvéleményekre úgy nyilatkozott, hogy a nyomdaipari szakértő kirendelésén túl tett azon észrevétele, amely szerint e nyomdaipari termékcsoporthoz átlag nyereségtartalma a tárgybeli évben 3 % volt, szemben a felperes által érvényesíteni kívánt 41,6 %-kal, amely így irreálisan magas extraprofitot tartalmaz, az alperesi védekezésben foglaltakat támasztja alá. Indítványozta szakértői team kirendelését az ügyben, melynek során igazságügyi könyv,- nyomdaipari és informatikai szakértő együttesen terjesztené elő egyeztetett véleményét a felmerült szakkérdésben. A felperesi kárigény meghatározásánál nem szabad figyelmen kívül hagyni, hogy a felperes reálisan és ellenőrizhetően mekkora bevételtől esett el. Indítványozta továbbá, hogy a felperest kötelezze a bíróság az önköltség számítására vonatkozó számviteli politikájának becsatolására, amelyből álláspontja szerint megállapítható lenne, hogy a felperes reálisan milyen haszonnal számolhatott volna.

Az elsőfokú bíróság a 2011. július 13. napján kelt 22.G.41.239/2007/88. számú ítéletében kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 186.663.000,- Ft tőkét és ezen összeg után 2006. január 1. napjától kezdődően a teljesítésig terjedő időre járó, a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamat 7 %-kal növelt mértékű kamatát, továbbá 4.467.837,- Ft részperköltséget. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Megállapította, hogy a felek az ezt meghaladó költségeiket maguk viselik.

Ítéletét a fellebbezéssel támadott körben azzal indokolta, hogy a felperes által megjelölt jogellenes és felróható magatartást az alperes megvalósította azzal, hogy – amint azt a közigazgatási perben hozott bírósági ítélet megállapította - a Vény I. eljárást a Kbt. 92. § c) pontjában foglalt kógens rendelkezést megsértve eredménytelennek nyilvánította. Az érvényes és a Kbt. szabályainak megfelelő felperesi ajánlatot nem minősítette nyertesnek és annak alapján nem kötötte meg az ajánlati felhívás szerinti szerződést a felperessel. A jogellenes magatartás tényét nem befolyásolja az a körülmény, hogy a Kbt. eljárási szabályainak megfelelően a Döntőbizottság a jogszabálysértő döntés megsemmisítésén túl nem utasíthatta az alperest a felperessel való szerződéskötésre, illetve, hogy az eljárási szabályokra tekintettel a közbeszerzési eljárás eredménytelenségét utóbb az alperes a Kbt. 92. § g) pontja alapján jogszerűen megállapíthatta.

Megállapította az elsőfokú bíróság továbbá, hogy a felperest az alperes jogellenes magatartásával okozati összefüggésben kár érte. A kára azzal keletkezett, hogy a vények gyártására vonatkozó szerződés megkötésének hiányában elesett a

szerződés teljesítésével elérhető eredménytől. Kártérítés címén a felperest az elmaradt vagyoni előnnyel azonos mértékű pénz és annak kamati illetik meg. Az alperes által fizetendő kártérítés mértékét a bíróság a felperes leszállított keresetének megfelelő összegben határozta meg. Úgy ítélte meg, hogy a felperes az elmaradt haszna pótlása érdekében a kapacitásának lekötése céljából kötendő szerződések érdekében pályázati felhívásokra jelentkezett, és ezzel eleget tett a kárenyhítési kötelezettségének. Utalt arra, hogy a felperes az alperes által is elismerten hosszú idő óta kiegyensúlyozott, eredményes gazdálkodást folytat, a perbeli időszakban évi nettó 1.000.000.000,- Ft körüli árbevételt realizált. A felperes arra vonatkozó előadását, hogy nettó árbevétele csökkent a perbeli időszakban, a 2005. és 2006. évekre vonatkozó eredmény-kimutatása alátámasztotta. Ehhez képest különösen életszerűtlen az az alperesi álláspont, hogy a felperes által elérni kívánt aránytalanul magas vállalkozói díjra tekintettel az általa benyújtott pályázatok értékének alig több mint 2 %-a volt sikeres. A pályázatok benyújtását az elsőfokú bíróság a kárenyhítési kötelezettség maradéktalan teljesítése alátámasztásául elfogadta. A késedelmi kamat kezdő időpontját középárányosan, a mértékét a Ptk. 301/A. § (2) bekezdése alapján határozta meg.

A vagyoni kár összegszerűsége tekintetében a szakértői véleményeket elfogadta. Az igazságügyi könyvszakértő kinyilvánította, hogy a vagyoni hátrányt a vállalási ár és a közvetlen önköltség különbözeteként megjelenő bruttó fedezet képezi, ugyanis a gyártás elmaradása esetén kiesik az árbevétel, de az általános, más szóval a közvetett költségek a vállalkozásnál változatlanul felmerülnek, más megfogalmazásban a nettó árbevétel és a közvetlen önköltség különbözeteként megjelenő bruttó fedezet jelenti a nyereségen kívül az általános költségek forrását is.

Az alperesi indítványra kirendelt nyomdaipari szakértő műszaki kérdésekben adott szakvéleményét szintén elfogadta az elsőfokú bíróság, amely nem állt ellentétben a könyvszakértői véleménnyel. Ugyan a nyomdaipari szakértő egyes költségelemeket eltérően határozott meg a szakvéleményében, mint a könyvszakértő, azonban véleményének e körben történő elfogadása esetén a felperest megillető kártérítési igény az előterjesztett kereseti kérelmét meghaladó összegben lett volna megállapítható.

A nyomdaipari szakértő a műszaki adatokon felül – hivatkozva árszakértői kompetenciájára – arról is véleményt nyilvánított, hogy a felperes kártérítési igénye kirívóan magas, mert 41,6 % nyereséggel számol.

Az elsőfokú bíróság a nyomdaipari szakértő fenti véleményét a per elbírálása szempontjából irrelevánsnak tekintette, és csak azzal kapcsolatosan tett arra nézve megállapítást, hogy a szakértő fenti nyilatkozatára figyelemmel az alperes utalt arra, hogy felmerül szerződés jóerkölsbe ütköző volta. Miután a kialakult egységes bírói gyakorlat szerint a bíróságnak a nyilvánvaló semmisséget hivatalból is észlelnie kell a per során, rámutatott az elsőfokú bíróság arra, hogy a perbeli vények beszerzésére a miniszteri engedély a felperes ajánlati árát meghaladó összegben irányzott elő fedezetet.

A perköltségről a pervesztesség-pernyertesség arányában és a felek által előlegezett szakértői költségek figyelembevételével határozott.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az alperes nyújtott be fellebbezést, amelyben annak megváltoztatásával a kereset teljes egészében történő elutasítását és a felperes perköltségben való marasztalását kérte. Kiegészített fellebbezésében kérte, hogy amennyiben a másodfokú bíróság az érdemi fellebbezésének nem adna helyt, úgy változtassa meg az elsőfokú bíróság perköltség viselésre vonatkozó rendelkezését, figyelemmel arra, hogy a felek pernyertességének, illetve pervesztességének aránya közel azonos fokú. Kérte e körben figyelembe venni azt, hogy a felperes eredetileg 208.000.000,- Ft összegre terjesztette elő a vagyoni kár tekintetében a keresetét, melyet csak később szállított le, így a vagyoni kár vonatkozásában sem tekinthető teljes egészében pernyertesnek. Kérte ezért annak kimondását, hogy a felek a költségeiket maguk viselik. A késedelmi kamat mértéke vonatkozásában pedig a Ptk. 301. §-ának alkalmazását kérte a 301/A. §-a helyett, mert az alperes nem tekinthető gazdálkodó szervezetnek. Álláspontja szerint késedelmi kamatot a felperes csak a kereset benyújtásától kezdődően érvényesíthet, ezért a késedelmi kamat fizetés kezdő időpontjának megváltoztatását is kérte.

Érdemi fellebbezését azzal indokolta, hogy az elsőfokú bíróság a történeti tényállásból helytelen jogi következtetésre jutott, és nem értékelte a jogszabályok által reparálásként megvalósított alperesi magatartást. Sérelmezte, hogy a felperes javára tévesen fogadta el a kárenyhítési kötelezettség teljesítéseként a pusztá felsorolást, amely ténylegesen túlmutatott az érintett 2005. január 1-től 2006. december 31-ig terjedő időszakon.

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállásból kiemelte azt, hogy a Vény I. eljárásban megállapította a Döntőbizottság, hogy az alperes megsértette a Kbt. 92. § c) pontjában írtakat, és részben helyt adott ezzel a felperes jogorvoslati kérelmének. A Döntőbizottság fenti határozatának és a Kbt. egyéb előírásainak szem előtt tartásával járt el az alperes, amikor a Kbt. 92. § g) pontja szerint új közbeszerzési eljárás lefolytatását határozta el. Jogsértés hiányában pedig kizárt az alperes kárfelelőssége. A felperes a teljes eljárásban a Vény I. eljárás miatt felmerült kárát jelölte meg a kereseti kérelmében, ugyanakkor az elsőfokú bíróság az ítélete jogi indokolásában a vény II. eljárásban felmerült jogsértéseket rögzítette, holott a két eljárás teljesen elkülönült egymástól, azt összemosni nem lehetséges.

A közbeszerzési eljárást egységes egészként kell tekinteni, és nem lehet abból egy részfolyamatot kiemelni. Ebből következően az elsőfokú bíróság tévesen vont okozati összefüggést a Közbeszerzési Döntőbizottság döntést megsemmisítő határozata és a felperes elmaradt haszna között. Az alperes álláspontja szerint a felperes nem a Döntőbizottság által megsemmisített döntés miatt, hanem azért esett el a keresetében az alperessel szemben érvényesített „hasznától”, mert az alperes jogszerűen eljárva elállt a Kbt. 92. § g) pontjában foglalt kógens előírás alapján a Vény I. eljárástól.

Az összecszerűség tekintetében előadta, hogy az elsőfokú bíróság automatikusan elfogadta a könyvszakértő felperesi adatokon nyugvó szakvéleményét. Az elsőfokú bíróság és a szakértő sem vette figyelembe az alperes kárenyhítés kapcsán tett előadását, miszerint több bírósági döntés is egyértelműen rögzíti, hogy a

kárszámítás alapjául a tervezett bevétel nem vehető önmagában figyelembe, csak a reális és ellenőrizhető adatokon nyugvó tényleges haszonkiesés. Hivatkozott a nyomdaipari szakértő megállapításaira és arra, hogy a felperes - szemben az előadásával - nyomdaipari cégnek minősül. Hangsúlyozta, hogy az elsőfokú eljárás során indítványozta szakértői team kirendelését annak eldöntésére, hogy a felperes tényleges (reális, ellenőrizhető) kára tisztázásra kerülhessen, megállapítható legyen, hogy az valóban fennállt-e és mekkora összegben.

Meglátása szerint az a körülmény, hogy a felperes nem volt eredményes a beadott pályázatokban, mert irreálisan magas árat adott meg, semmiképpen sem róható az alperes terhére, ugyanakkor a felperes oldalát tekintve a kárenyhítési kötelezettségének kudarcát jelenti.

Nyomatékosan hangsúlyozta, hogy a felperes a vénytenderek során becsatolt pályázataiban éppen maga hivatkozott referenciákra, arra, hogy 1999-től és a perbeli időszakban is komoly megrendelések voltak, azonban ezeket a felperes a kimutatásában nem tüntette fel, holott alkalmasak voltak arra, hogy az esetleges szabad kapacitását teljes mértékben lekössék. A teljesség igénye nélkül utalt pl. a ... Rt., az ORFK, a BRFK, a BM, a ... Rt., a ..., stb. megrendelésekre. Kárenyhítési kötelezettségéből fakadóan a felperesnek nem csak „pályáztatnia” kellett volna, hanem pályázatainak ésszerűnek, reálisnak és üzletileg, szakmailag megalapozottnak kellett volna lennie és így nem fordulhatott volna elő az, hogy a megpályázott összeg összesen 2 %-át nyerte csak el. Nem úgy járt el a felperes, ahogy az adott helyzetben általában elvárható, és ezen magatartásával maga is közrehatott az elmaradt hasznának növekedésében, amiért az alperest nem terhelheti felelősség a Ptk. 340. § (1) bekezdése szerint.

A felperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte, annak helytálló indokai alapján. Utalt arra, hogy a fellebbezés semmilyen új, az ügyben releváns tény nem tartalmaz, amely alkalmas lenne az elsőfokú ítélet megváltoztatására.

A másodfokú tárgyaláson a kárenyhítési kötelezettségének teljesítésével kapcsolatban a következőket adta elő. Már az elsőfokú eljárásban is megállapítást nyert, hogy a felperes dolgozta ki az ún. orvos-specifikus vények rendszerét és ezek gyártására szolgálnak a felperes tulajdonát képező gépsorok. E speciális gépek kapacitása csak pályázat útján elnyerhető munkákkal hasznosítható. A nem a felperesi tulajdonban álló gép (amelyet az ún. compartner szerződés alapján vett volna igénybe), a vényekhez szükséges speciális papír gyártására alkalmas, azonban a vények nyomtatásához szükséges digitális nyomdagépek a felperes tulajdonát képezik. Ezeket a nyomdaipari szakértő megtekintette és a vénygyártásra alkalmasnak minősítette. A felperes nyereséges maradt a perbeli időszakban is, mert nagy összegű áthúzódó munkái voltak, amelynek eredményeként 1.000.000.000,- Ft összegű árbevételt ért el 2005. és 2006. években is. Ez azonban nem jelenti azt, hogy a speciális gépek kapacitása ebben az időszakban kihasznált lett volna, mert ezen célgépekre nem tudtak más munkát szerezni. Ez okozta a felperesnél a keresetben érvényesített jövedelem kiesést.



A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (3) bekezdése alapján a fellebbezési kérelem és ellenkérelem korlátai között bírálta felül.

A fellebbezés érdemben nem alapos.

Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg és helytálló jogi következtetéssel kötelezte az alperest a leszállított keresetnek megfelelően az elmaradt vagyoni előny megfizetésére a felperes részére.

A Fővárosi Ítéltábla teljes mértékben osztotta az elsőfokú bíróságnak az alperesi jogellenes magatartás és az okozati összefüggés fennállására vonatkozó jogi indokolását, amely a fellebbezésben foglaltak alapján sem szorul kiegészítésre. Az alperes a fellebbezésében az elsőfokú eljárásban részletesen kifejtett jogi álláspontját ismételte meg, és az elsőfokú bíróság az ítéletét az alperesi érvelésre is kiterjedően megindokolta.

A kártérítési igény összegszerűsége tekintetében helytállóan alapította a döntését az aggálytalan és ellentmondástól mentes könyvszakértői véleményre, melyet műszaki szempontból alátámasztott a kirendelt nyomdaipari szakértő véleménye. Egyetértett a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság arra vonatkozó álláspontjával is, hogy a kereset elbírálása szempontjából irreleváns a nyomdaipari szakértő kirendelésén túl nyilvánított azon véleménye, hogy a felperes által az ajánlatában érvényesíteni kívánt 41,6 %-os haszonkulcs a nyomdaipari szakmában irreálisan magas. Egyrészt e körben a könyvszakértő a kiegészítő véleményében alátámasztotta azt a felperesi előadást, hogy az orvosi vények nem egyszerű nyomdaipari terméknek, hanem adatterméknek minősülnek, mivel minden egyes orvosi vény egyedi sorszámot és vonalkódot tartalmaz, továbbá adatbázisokból kerülnek megszemélyesítésre az adott orvos személyes és munkahelyi adatai, másrészt - ahogyan arra a felperes mindvégig hivatkozott - a felperes közbeszerzési eljárásban tett érvényes ajánlatot, amely összegszerűségében nem adott alapot sem annak érvénytelenné, sem annak alapján a teljes eljárást eredménytelenné minősítésére. Az alperes jogerősen megállapított jogsértő magatartása hiányában - melyet a kártérítési igény megítélése szempontjából nem reparált a Kbt. 92. § g) pontja szerinti döntés - a felperes ajánlatának megfelelő tartalommal kellett volna a szerződést megkötni, ezért a felperes elmaradt haszna a könyvszakértő által kimunkált és a leszállított keresettel megegyező összeg.

Végül alaptalanul hivatkozott az alperes a fellebbezésében arra is, hogy a felperes nem bizonyította, hogy a kárenyhítési kötelezettségének eleget tett.

A bírói gyakorlat értelmében a tervezett nyereségből levonásba kell helyezni azt az összeget, amelyet a felperes a szerződés megkötéséig folytán felszabadult időben a szabadra vált kapacitását felhasználva keresett vagy nagyobb nehézség nélkül keresetett volna, mivel a más megrendelésekből származó nyereség a kieső nyereség „helyébe lép”, azt pótolja (BDT2009/2042.).

A másodfokú bíróság is bizonyítottan találta a rendelkezésre álló adatok alapján azt, hogy a felperes tulajdonát képező digitális nyomdagépek a felperes által kidolgozott ún. orvos-specifikus orvosi vények előállítására szolgáló speciális célgépek, melyek hasznosítása - egyéb adattermékek gyártása - csak pályázati úton elnyerhető munkákkal valósítható meg. A felperes kimutatta, illetve a 85. sorszámú beadványához mellékelte a dokumentumokkal alátámasztotta, hogy hány pályázaton indult és milyen eredménnyel. Bár a kimutatás valóban túlmutatott a perbeli időintervallumon, azonban a dátumok alapján a perbeli időszak behatárolható volt. Figyelemmel az általa hivatkozott 180.000,- Ft/pályázat reálisnak tekinthető költségére megállapítható, hogy az elnyert pályázatok alapján kötött szerződésekből a perbeli időszakban nem származott nyeresége. Az alperes indítványának megfelelően a 84/F/1. alatt benyújtott, a tíz - a perbeli időszakra eső nyolc - legnagyobb értékű pályázat kimutatott adataiból sem vonható le az az alperesi következtetés, hogy a felperes irreálisan magas ajánlatai eredményeként vesztett azokon. A pályázatok benyújtásának célja nyilvánvalóan azok elnyerése volt a felperes részéről, és az ajánlatát ennek megfelelően tette meg.

Az alperes által hivatkozott áthúzódó munkákat, melyek révén a perbeli 2005-2006. években is nyereséges gazdálkodást folytatott, nem lehet a perbeli munka megghiúsulása folytán felszabadult kapacitás lekötéseként értékelni, mivel azokat a felperes - az alperes által sem vitatottan - a megelőző években, így 2004. évben is az alperes részére végzett vénygyártás mellett kezdte meg, illetve folytatta, így mind a vénygyártáshoz, mind az egyéb, már meglévő jogviszonyai alapján végzett munkákhoz rendelkezésére állt együttesen a megfelelő kapacitása.

Helytállóan rögzítette az elsőfokú bíróság az ítéletében, hogy a felperes elmaradt hasznát a 2005. és 2006. évi eredmény-kimutatásai alátámasztották. Nettó árbevétele a 2004. bázisévhez képest 2005-ben 158.159,-e Ft-tal, 2006-ban 122.244,-e Ft-tal csökkent és az árbevétel visszaesés következtében csökkent az üzleti tevékenységének eredménye is.

Mindezeket együttesen értékelve egyetértett a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság azon megállapításával, hogy a pályázatok benyújtásával a felperes megfelelően eleget tett a kárenyhítési kötelezettségének, amely egyben azt is jelenti, hogy jelen esetben a felperes elmaradt haszna, a tényleges haszonkiesése a reálisan tervezett nyereségével azonos mértékű.

Az alperes fellebbezését a másodfokú bíróság a késedelmi kamat mértéke tekintetében találta megalapozottnak, figyelemmel arra, hogy az alperes nem gazdálkodó szervezet, ezért a késedelmi kamat mértékét nem a Ptk. 301/A. §-a, hanem a 301. §-a szerint kell megállapítani. A késedelmi kamatfizetés kezdő időpontját az elsőfokú bíróság középarányosan határozta meg. A felperes nem indokolta azt a fellebbezési kérelmét, hogy a kezdő időpontot miért a kereset benyújtásától kezdve kéri megállapítani.

Nem alapos az alperes elsőfokú perköltség leszállítására irányuló másodlagos fellebbezési kérelme sem. Tény, hogy az ítélet indokolásában az elsőfokú bíróság a vagyoni kár tekintetében a felperest teljes egészében pernyertesnek tekintette, és a

következetes bírói gyakorlat szerint a kereset leszállítása esetén a perköltség szempontjából az eredeti kereseti kérelmet kell alapul venni. Ugyanakkor a pernyertesség-pervesztesség arányát e szerint számítva megállapítható, hogy a felperes 60 %-ban lett pernyertes és az így ennek megfelelően számított ügyvédi munkadíj meghaladja az elsőfokú bíróság által megállapított 2.500.000,- Ft + áfa összeget. Erre tekintettel a másodfokú bíróság nem látott lehetőséget az elsőfokú bíróság által megállapított perköltség leszállítására.

Mindezekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét érdemben annak helytálló indokaira tekintettel a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján, a kamat mértékének módosításával helybenhagyta.

A fellebbezés érdemben nem vezetett eredményre, ezért a Pp. 239. §-a szerint alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte a bíróság a pervesztes alperest a felperes ügyvédi munkadíjból álló másodfokú költségének megfizetésére; annak mértékét - figyelemmel az elsőfokú eljárásban megállapított ügyvédi munkadíjra - a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (5) és (6) bekezdései alapján mérlegeléssel az elsőfokú ügyvédi munkadíj 50 %-ában határozta meg.

Budapest, 2012. év március hó 29. napján

Dr. Mika Ágnes sk.  
a tanács elnöke

. Tibold Ágnes sk.  
előadó bíró

Dr. Kurucz Zsuzsánna sk.  
bíró

A kiadmány hitelül:

bírósági tisztviselő